

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

“19” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»**

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: кандидат юридичних наук Івченко Б.-Ю.В.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право»

Вивчення дисципліни сприятиме формуванню необхідних у практичній роботі міжнародника знань у сфері міжнародного приватного права, вмінь ефективно орієнтуватися у законодавчому регулюванні питань правового регулювання цивільно-правових відносин, що ускладнені іноземним елементом.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	13 год.	
Практичні, семінарські заняття	26 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	81 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування знань про міжнародне приватне право та його особливості. Засвоєння теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо правового регулювання цивільно-правових відносин, що ускладнені іноземним елементом, включаючи сімейні, спадкові та трудові відносини.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Міжнародне приватне право» (за їх наявності) ОК9 Теорія та історія держави, права і політичних вчень

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне

законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			Л	П	Лаб	Інд	с.р.		Л	П	лаб	Інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права.														
Тема 1. Поняття, система та джерела у МПП.		16	2	4			10							
Тема 2. Методи правового регулювання у ММП.		16	2	4			10							
Тема 3. Фізичні, юридичні особи та держава як суб'єкти ММП.		16	2	4			10							
Тема 4 Колізійно-правові проблеми міжнародних договірних та деліктних зобов'язань		16	2	4			10							
Разом за змістовим модулем 1.		64	8	16			40							
Змістовий модуль 2. Особливі інститути міжнародного приватного права.														
Тема 5. Правове регулювання відносин спадкування у МПП.		20	2	4			14							
Тема 6. Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин у МПП.		20	2	4			14							
Тема 7. Правове регулювання трудових відносин у МПП		16	1	2			13							
Разом за змістовим модулем 2		56	5	10			41							
Усього годин		120	13	26			81							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, система та джерела у МПП.	2
2	Тема 2. Методи правового регулювання у ММП.	2
3	Тема 3. Фізичні, юридичні особи та держава як суб'єкти ММП.	2
4	Тема 4 Колізійно-правові проблеми міжнародних договірних та деліктних зобов'язань	2
5	Тема 5. Правове регулювання відносин спадкування у МПП.	2
6	Тема 6. Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин у МПП.	2
7	Тема 7. Правове регулювання трудових відносин у МПП	1

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, система та джерела у МПП.	4
2	Тема 2. Методи правового регулювання у ММП.	4
3	Тема 3. Фізичні, юридичні особи та держава як суб'єкти ММП.	4
4	Тема 4 Колізійно-правові проблеми міжнародних договірних та деліктних зобов'язань	4
5	Тема 5. Правове регулювання відносин спадкування у МПП.	4
6	Тема 6. Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин у МПП.	4
7	Тема 7. Правове регулювання трудових відносин у МПП	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальна характеристика законодавства України про МПП. Міжнародний договір та міжнародні звичаї ділового обороту як джерела міжнародного приватного права.	10
2	Тема 2. Встановлення змісту іноземного права. Проблема множинності колізійних прив'язок.	10
3	Тема 3. Імунітет іноземної держави та його види. Норми українського права щодо імунітету держави як суб'єкта МПП.	10
4	Тема 4. Основні положення Віденської конвенції 1980 р., загальна характеристика правил ИНКОТЕРМС, принципи міжнародних комерційних контрактів УНІДРУА. Особливості регулювання деліктних відносин «міжнародного» характеру в Україні.	10
5	Тема 5. Спадкування у МПП: Гаазька конвенція про колізії законів щодо форми заповідального розпорядження 1961 р., Вашингтонська конвенція про форму заповіту 1973 р., Гаазька конвенція відносно міжнародного управління майном померлих осіб 1973 р.	14
6	Тема 6. Колізійні питання аліментних зобов'язань, проблем відносин між батьками та дітьми. Міжнародне усиновлення, опіка та піклування.	14
7	Тема 7. Порядок працевлаштування іноземців в Україні.	13

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проектів.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;

- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» Розподіл балів за видами навчальної діяльності

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права.		
Л.р.1. Поняття, система та джерела у МПП.	РН09, в тому числі знати сутнісні характеристики поняття міжнародного приватного права, предмет міжнародного приватного права, принципи міжнародного приватного права, законодавчу базу міжнародного приватного права, методи регулювання в міжнародному приватному праві, джерела міжнародного приватного права, колізійні норми: поняття, структуру та види; підстави застосування або відмови у застосуванні іноземного правопорядку, методик у встановлення змісту іноземного права, особливості правового статусу фізичних осіб та юридичних осіб приватного та публічного права в міжнародному приватному праві, особливості участі держави у приватних правовідносинах з іноземним елементом, колізійні питання деліктних зобов'язань з іноземним елементом.	10
Л.р.2. Методи правового регулювання у МПП.		10
Л.р.3. Фізичні, юридичні особи та держава як суб'єкти МПП.		10
Л.р.4 Колізійно-правові проблеми міжнародних договірних та деліктних зобов'язань		10
Самостійна робота 1. Загальна характеристика законодавства України про МПП. Міжнародний договір та міжнародні звичаї ділового обороту як джерела міжнародного приватного права. Встановлення змісту іноземного права. Проблема множинності колізійних прив'язок. Імунітет іноземної держави та його види. Норми українського права щодо імунітету держави як суб'єкта МПП. Основні положення Віденської конвенції 1980 р., загальна		30

характеристика правил ИНКОТЕРМС, принципи міжнародних комерційних контрактів УНІДРУА. Особливості регулювання деліктних відносин «міжнародного» характеру в Україні.		
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Змістовий модуль 2. Особливі інститути міжнародного приватного права.		
Л.р. 5. Правове регулювання відносин спадкування у МПП.	РН09, РН15, в тому числі знати колізійні проблеми “міжнародного” сімейного права, спадкових відносин з іноземним елементом та особливості колізійного регулювання “міжнародних” трудових відносин, а саме: - колізійні питання спадкування (колізійні прив’язки), спадкові права іноземців в Україні, регулювання спадкових відносин у двосторонніх договорах та угодах України; - сутнісний зміст сімейних відносин, ускладнених іноземним елементом, способи розв’язання колізій права, які визначають умови вступу до шлюбу, колізійні норми щодо матеріальних умов вступу до шлюбу та розв’язання колізій законів в галузі особистих та майнових відносин між подружжям, особливості шлюбного договору і розлучення у міжнародному приватному праві; - особливості правового регулювання трудових відносин міжнародного характеру, поняття «транскордонної» трудової діяльності, колізійні норми національного законодавства та міжнародно-правове регулювання трудових відносин.	10
Л.р. 6. Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин у МПП.		10
Л.р.7. Правове регулювання трудових відносин у МПП		10
Самостійна робота 2. Спадкування у МПП: Гаазька конвенція про колізії законів щодо форми заповідального розпорядження 1961 р., Вашингтонська конвенція про форму заповіту 1973 р., Гаазька конвенція відносно міжнародного управління майном померлих осіб 1973 р. Колізійні питання аліментних зобов’язань, проблем відносин між батьками та дітьми. Міжнародне усиновлення, опіка та піклування. Порядок працевлаштування іноземців в Україні.		40
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100

Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен	30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та мультимедійні презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3367>);
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

І. Базова

1. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник/за ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. К.: Юрінком Інтер, 2005. 210 с.
2. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону України/ за ред. проф. Довгерта А. Х.: Одісей, 2008. 210 с.
3. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник/ за ред. А.С. Довгерта і В.І.Кисіля. К.: Алерта, 2013. 400 с.
4. Міжнародне приватне право: навчальний посібник / [Бігун В.А., Білоусов Є. М., Гайворонський В.М. та ін.] / За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 366 с.
5. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник / за ред. С.Т. Кузьменка. К.: Центр учбової літератури. 2010. 317 с.
6. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – 2-ге вид., доповн. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 288 с.

7. Міжнародне приватне право: Підручник /за ред. В.П. Жушмана та І.А. Шуміло. Х.: Право, 2011. 320 с.
8. Фединак Г. С. Міжнародне приватне право: Підручник / Г.С. Фединак, Л.С. Фединак. – 4-те вид. (перероб. і доп.) – К.: Атіка, 2009. – 500 с.
9. Чубарев В. Л. Міжнародне приватне право: навчальний посібник /В. Л. Чубарев. – К.: Атіка, 2008. – 608 с.
10. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 року.

II. Допоміжна

1. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник. Х., 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca8e8cab-2419-42b4-9d69-4fbd44385bd6/>
2. Довгерт А. Доктрина міжнародного приватного права на зламі століть. Право України. 2020. № 6. С. 13-40. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2020_6/pravo_2020_6_s1/
3. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право. Науково-практичний посібник. К., 2007. 328 с.
4. Кисіль В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації /В. І. Кисіль. – К.: 2000. – 400 с.
5. Мережко Олександр. Поняття та сутність сучасного міжнародного права // Юридичний журнал. – № 7. – 2008. [електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/>
6. Міжнародне приватне право. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 томах. / Ред.кол. А. С. Довгерт (голова) та інш.; Нац. академія правових наук України; Ін-т держави і права В. М. Корецького НАН України; Нац. юридичний ун-т імені Ярослава Мудрого. Х. : Право. 2021. 864 с.
7. Міхайлів М. Колізійне регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві України. Право України. 2020. №6. С. 127-146.
8. Поєдинок В. В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник / В. В. Поєдинок. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 288 с.
9. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник / [В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький та ін.] – К.: Таксон, 2001. – 304 с.
10. Щокіна О. О. Правовий звичай міжнародної торгівлі як джерело міжнародного приватного права: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. 12.00.03 – цив. право і цив. процес; сімейн. право; міжнар. приват. право / О.О. Щокіна. – Х., 2006. – 20 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <https://www.un.org> - Організація Об'єднаних націй.
2. <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c> - Європейський суд з прав людини.
3. <http://www.rada.kiev.ua/> – Верховна Рада України.
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України.
5. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України.
6. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.